

TALEPAPIR

Det talte ord gælder

Tilhørerkreds:	Folketingets Sundhedsudvalg
Anledning:	Besvarelse af samrådsspørgsmål L af 1. december 2009
Taletid:	Ca. 8 minutter

Tid og sted: **Torsdag den 28. januar 2010 kl. 15 i udvalgsværelset**

Tak, formand.

Den 29. november sidste år havde Danmarks Radio et indslag i programmet "21 søndag" om den private klinik "Breastcare", der tilbyder kvinder såkaldt "thermo-mammografi".

(oplysninger på firmaets hjemmeside)

På sin hjemmeside hævder firmaet, at der er tale om – og jeg citerer – "en effektiv metode til at identificere tidlige ændringer i brystvævet", og "en unik mulighed for løbende at følge eventuelle forandringer i brystet og komme brystsygdomme i forkøbet"; citat slut.

Undersøgelsen skal ifølge firmaet ses som et forebyggende screeningsprogram, og firmaet oplyser, at undersøgelsen er FDA-godkendt – det vil sige godkendt af den amerikanske myndighed, "Food and Drug Administration".

På sin hjemmeside citerer firmaet en læge tilknyttet en privatklinik i London. Lægen hævder, at brysttermografi kan afsløre brystkræft mellem 6 og 10 år før traditionel mammografi.

Undersøgelserne foretages ifølge firmaets hjemmeside af en såkaldt brysttermograf, der angiveligt er certificeret på noget, der kaldes "American Medical Infrared Academy". Der er ikke tale om nogen uddannelse, vi kender i Danmark, og firmaets egen hjemmeside indeholder ikke nogen oplysninger om, hvilken uddannelse der skal til for at opnå den certificering, hjemmesiden omtaler.

Firmaet forelægger ifølge sin hjemmeside resultatet af undersøgelserne for læger tilknyttet et såkaldt "termografi analyseinstitut" i Florida, på hvis anbefaling firmaet råder sine kunder til at få foretaget ultralydmammografi og eventuelt biopsi hos to navngivne danske læger. Firmaet kalder det en "henvisning".

Undersøgelsen er ikke gratis. Firmaets brysttermografi består af to undersøgelser til en samlet pris af 1800 kroner.

(hvad siger Sundhedsstyrelsen?)

Sundhedsstyrelsen har allerede i 2005 haft lejlighed til at vurdere brysttermografi.

På det tidspunkt udtalte styrelsens sagkyndige i radiologi, at brysttermografi – på trods af FDA-godkendelsen – aldrig har vundet udbredelse som en nødvendig eller effektiv metode til at påvise brystkræft, og at brysttermografi ikke har nogen rolle hverken som screeningsmetode eller i forbindelse med udredning for brystkræft.

Sundhedsstyrelsen fandt ved en litteratursøgning heller ikke nogen dokumentation for nytten af undersøgelsesmetoden. Man gjorde tværtimod opmærksom på, at det i nogle artikler var påpeget, at der formentlig er mange falsk positive resultater af undersøgelsen. Samlet set fandt styrelsen ikke, at brysttermografi med den foreliggende dokumentation har nogen plads i det offentlige sundhedsvæsen.

(hvad siger Kræftens Bekæmpelse?)

Kræftens Bekæmpelse er helt på linje med Sundhedsstyrelsen: Foreningen anerkender heller ikke metoden.

(alternativ behandling)

Samlet set må vi altså konstatere, at der er tale om en undersøgelsesmetode, som ganske vist tager sigte på at påvise sygdom, men som på grund af utilstrækkelig videnskabelig dokumentation ikke anvendes i det offentlige sundhedsvæsen.

Der er også tale om en undersøgelsesmetode, som ikke er omfattet af Sundhedsstyrelsens tilsyn med den sundhedsfaglige behandling, der udføres af personer inden for sundhedsvæsenet. Behandlingen kan i princippet tilbydes og udføres af enhver.

Der er tale om alternativ behandling, hvilket Sundhedsstyrelsen også har bekræftet over for ministeriet.

Jeg mener, at det er et personligt valg, om man vil benytte sig af alternativ behandling og jeg har fuld forståelse for, at folk kan komme i en situation, hvor de afsøger alle muligheder for behandling. Men jeg vil opfordre til, at man søger de faglige råd og den dokumenterede behandling der tilbydes i det offentlige sundhedsvæsen. Det er dokumenteret at brysttermografi ikke har tilstrækkelig effekt, og hvis man lader brysttermografi erstatte dokumenteret udredning, så risikerer vi, at brystkræft opdages og behandles senere end det ellers ville have været muligt.

(besvarelse af udvalgets to spørgsmål)

Efter disse indledende oplysninger og bemærkninger kommer jeg så til udvalgets to konkrete spørgsmål:

Hvordan det kan tillades, at man udbyder diagnostiske undersøgelser, som det offentlige sundhedsvæsen ikke bruger på grund af manglende kvalitet ?

Og hvilken mulighed har jeg som minister for at sikre, at raske eller syge mennesker ikke udsættes for kvaksalveri?

Svaret på de to spørgsmål ligger i bestemmelserne i § 73 og § 74 i loven om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed. Det er bestemmelserne om kvaksalveri.

Den første bestemmelse – lovens § 73 – siger grundlæggende, at en person, der ikke har autorisation efter loven, kan behandle syge, hvis ikke virksomheden er forbeholdt læger, tandlæger, jordemødre eller andre nærmere bestemte sundhedspersoner, men at den pågældende ikke i den forbindelse må udsætte nogens helbred for påviselig fare.

Det er med andre ord ikke i sig selv ulovligt at tage "syge i kur". Man må blot ikke i den forbindelse udsætte nogens helbred for påviselig fare.

Umiddelbart kunne det godt se ud, som om en undersøgelsesmetode, der ifølge firmaets hjemmeside – jeg citerer – ”er harmløs, fuldstændig smertefri, er uden fysisk kontakt og helt uden strålingsfare” – citat slut – ikke kan siges at udsætte nogens helbred for påviselig fare.

Falsk negative resultater kunne naturligvis tænkes at være et problem, hvis en kvinde ved varmeskanning får afkræftet en frygt for en knude i brystet og derfor måske venter for længe med at søge det etablerede sundhedsvæsen og således måske får konstateret brystkræft for sent. Man anses nemlig i lovens forstand også for at blive udsat for påviselig fare, hvis man henvender sig til en alternativ behandler og får stillet en diagnose, der medfører, at man undlader at søge lægehjælp.

Men om nogen konkret har gjort sig skyldig i kvaksalveri, der straffes med bøde eller fængsel i indtil 4 måneder, er det helt op til Sundhedsstyrelsen, anklagemyndigheden og i sidste instans domstolene at afgøre. Det har jeg ikke nogen intention om at blande mig i.

Den anden bestemmelse – lovens § 74 – forbeholder udtrykkeligt visse behandlinger for læger. Det gælder smitsomme sygdomme, operative indgreb, bedøvelse, fødselshjælp, anvendelse af ordinerede lægemidler og anvendelse af radiologisk eller nærmere angivent elektrisk apparatur. I forhold hertil har Sund-

hedsstyrelsen tidligere udtalt, at bryst- termografi ikke kan anses for at være omfattet af denne bestemmelse.

(markedsføring af sundhedsydelser)

Men vi har jo altså også loven om markedsføring af sundhedsydelser, der også omfatter alternativ behandling, herunder undersøgelsesmetoder, der tager sigte på at forbedre patientens sundhedstilstand som her, hvor man hævder at kunne identificere brystkræft mellem 6 og 10 år før de anerkendte undersøgelsesmetoder.

Den centrale bestemmelse i loven fastslår, at der ikke ved markedsføring må anvendes urigtige, vildledende eller urimeligt mangelfulde angivelser. Sundhedsstyrelsen har med disse regler mulighed for at kræve videnskabelig dokumentation for det anførte i et markedsføringstiltag.

Jeg er orienteret om, at styrelsen nu vil gennemgå det private firmas hjemmeside med henblik på en vurdering i forhold til markedsføringen.

Tak, formand.